

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja S. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 187, éjjel 488. Hírgöngyelm: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1928. OKTÓBER 8.

PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes száma ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár

Napkereszt

Az arany napkorongban a vörös kereszt, a pán-európai mozgalom jelvénye, most Bécsben minden második ember gomblyukából előragyog és hirdeti, hogy a sorvadó világban még vannak, akik hisznek a feltámadásban. Nem is kevesen. Coudenhoven-Kalergi gróf hívó szavára szinte egész Európa megindult, hogy reprezentatív man-jelvel résztvegyen a lázasan beteg kultúra kritikus konziliumán. Mert mindenki a pán-európai eszme megvalósulásától várja az egyetemes boldogságot. Minden törekvés helyet talál benne. A munkás tőle várja az emberi jogokat, a munkaadó a tőke jogait, a nagynémet a csatlakozást, a cseh a csatlakozás meghíúsítását, a francia a frank szanálását, az angol a szénsztrájk megtörését, a köztársasági [az Európai Egyesült-Államokat, a nacionalista a nemzeti kisebbségek védelmét, a pacifista az általános leszerelést, az imperialista az új imperializmus kialakulását, amely erélyes hatalmi politikával érvényesíti az európai kontinens igényeit a többi világrészekkel szemben. Nincs politikai irány, nincs társadalmi nézet, nincs művészeti hitvallás, ami a napkereszt lobogó alatt el nem férne. Csak kérdés, hogyan férne meg egymással?

Mert a pán-európai mozgalom irányítása könnyű volt mindaddig, míg a pán-európai eszme harcosai talán nem is tudtak egymásról, de mindenesetre egymástól teljesen függetlenül harcoltak. Mi lesz, ha a zöld asztal mellett egymás mellé kerülnek? Mi lesz, ha az eszme minden hívője megtudja, hogy mások is hiszik az ő álmait, de egészen másképp hiszik? Mi lesz, ha az eszme harcosai felismerik, hogy mások is harcolnak az ő céljaiért, de egészen másképp harcolnak? Mi lesz, ha az Egységes Európa meghirdetéstől mind másképp hirdetik meg az egységet? Mi lesz, ha az egyesítés harcosai maguk se egyeznek meg egymással?

Mi lesz? Semmi. Ezek a férfiak, ezek az asszonyok majd vitatkoznak egymással, érveket szegeznek egymás mellé és tagadják egymás állításait. De ököllet nem ütnek maguk elé s nem ugranak fel az asztal mellől. Mert valamennyien akarják a közös célt és a közös cél — messze van. Nem fenyeget az a veszedelem, hogy az eszme — a másik akarata szerint valósul meg. Távoli célban könnyű az egység. Mert alig van ember Európában, aki az Egyesült-Európa gyors megvalósulásában hinne, de alig van ember, aki ne kívánná, hogy megvalósuljon.

De tulajdonképpen a Napkereszt folyton növekedő mozgalmának más célja nincs is, minthogy ébren tartsa ezt az egyetemes és nemzeteket magába mélyítő kívánságot. Vannak közelebbi céljai is, de a közelebbi célokban csak a mások küzdelmét segíti. Kívánja az egyetemes leszerelést, ahogy a békeliga is kívánja. Kívánja a kisebbségek védelmét, ahogy kívánja a Népszövetségi Unió is. Kívánja a vámhatárok eltörlését, ahogy kívánja minden szabadkereskedelmi egyesület. A Pán-Európai Unió minden kívánságát külön-külön nemzetközi szervezetek követelik. De a különböző kívánságokat a Napkereszt foglalja egybe. A Napkereszt ragyogásában pedig megszületik az egységes európai szellem, az egységes európai világnézet, a pán-európai gondolat.

Vannak országok, melyek nem ebből a világból valók. De nincs birodalom, ami nem dől meg, ha nem a lelkekre épül. Bent a lelkében már épül az Egységes Európa és csat-

ták nélkül nyer háborút. A láthatatlan birodalom lobogója a Napkereszt s ez a birodalom mindig erősebb, ha a lelkében él és láthatatlan.

A király tegnap visszaérkezett Beográdba

Uzunovics miniszterelnök és a parlament elnöke külön kihallgatáson jelentek meg a királynál

Beográdból jelentik: A király tegnap délelőtt visszaérkezett Beográdba. Az uralkodót a pályaudvaron Uzunovics miniszterelnök és a kormány valamennyi tagja várta. Délután 5 órakor Trifkovics Marko a parlamenti elnöke és Uzunovics miniszterelnök jelentek meg kihallgatáson a király előtt. A kihallgatás után Uzunovics miniszterelnök kijelentette az újságíróknak, hogy csak az udvari miniszternél tett látogatást, akivel megbeszélte a csehszlovák képviselők kihallgatásának részleteit. Politikai körökben azonban úgy tudják, hogy a miniszterelnök mégis megjelent a királynál, akinek részletesen referált az aktuális politikai eseményekről.

A király különben délelőtt fogadja ünnepélyes kihallgatáson a csehszlovák parlamenti képviselőket, akik délszerbiai utjukról

térnek vissza Beográdba.

Politikai körökben tegnap élénken tárgyalták Pasics Nikola elhatározását, aki október 15-én akarja összehívni a radikális párt kongresszusát. A radikális centrum ezzel szemben azon az állásponton áll, hogy a kongresszust a párt szabályai szerint csak két hónappal korábban kell összehívni, mielőtt valóban összeülne.

Pasicsék azonban azt vitatják, hogy a kongresszust mint rendkívüli kongresszust hívta össze Pasics, a két hónapi határidő tehát ebben az esetben nem alkalmazható.

A radikálispárt különben nagy érdeklődéssel figyeli a Rádics-párt zagrebi közgyűlését, amelytől a politikai helyzet tisztázását várják. A radikálispárt körében az a vélemény alakult ki, hogy Rádicsék részéről bizonyos közeledés várható Nikicssel szemben.

Hock János Romániában telepszik le

Teljesen visszavonulva akar élni és filozófiai munkásságnak szenteli életét

Bukarestből jelentik: A kormány letelepedést adott Hock Jánosnak az 1918. októberi magyar nemzeti tanács elnökének, aki nemso-kára állandó tartózkodásra Kolozsvárra érkezik. Hock János néhány évvel ezelőtt jött vissza Amerikából és teljesen visszavonultan élt Bécs-

ben, ahol vallás filozófiai munkáján dolgozott. A lapok információja szerint Hock János Romániában is teljesen visszavonultan kíván élni és kizárólag filozófiai munkásságnak szenteli egész idejét.

A fiatalabb Mussolini támadja a Vatikánt

Rómából jelentik: A reggeli lapok kivonatokat közölnek a Popolo di Roma című lapnak, a római kérdéssről írott cikkéből, amely ma reggel jelent meg, a miniszterelnök öccsének aláírásával. A cikk szerint a Vatikán az egyesült Olaszország fogalmával szemben területi és erkölcsi szempontból, szándékos ellenségeskedéssel viselteik. A lap ezután utal arra,

hogy a fasizmus benső nagyrabecsüléssel viseltetik a római katolikus egyház iránt és büszke arra, hogy a pápának Rómában van a méltó és pótolhatatlan székhelye. Ebben egyetért valamennyi olasz és jóakarattal könnyű volna olyan megegyezésre jutni, amely teljes mértékben kielégíthetné az olasz katolikusokat.

Ma hirdetik ki a frankper kuriai ítéletét

Tegnap tartották a perbeszédet — Az ügyész a fanatizmust az országra károsnak tartja

A frankper folytatólagos kuriai főtárgyalását ma délelőtt kevéssel tíz óra előtt nyitotta meg Rác Zsigmond dr. tanácselnök, a kuria másodelnöke. A perbeszédet során Ulain Ferenc dr. mondotta el védőbeszédét. Először Scharf védelmével foglalkozott és kiemeli azt, hogy a Térképészeti Intézetnek az ügybe való bekapcsolódását még mindig titok fedi, amelynek nyitja Hajtsuál van elzárva, Windischgrätz szerepéről szólva kiemeli, hogy a herceg tízmilliárdot fektetett ebbe az akcióba, tehát már akkor tudnia kellett, hogy anyagi haszonra ezzel a vállalkozással kapcsolatosan nem számíthat.

Windischgrätzszel szemben Nádossy hatalmi állásánál fogva reprezentálhatja a felelős-

ség mentességét és ez a körülmény enyhíti Windischgrätz bűnösségének nagyságát. A koronaügyész vádbeszédében a fanatizmust az országra nézve károsnak mondotta. A kommunizmus után szüksége volt az országnak fanatikus emberekre, akiknek segítségével az ország régi rendjét visszaállították. Kéri a kuriát, mérlegelje azt is, hogy olyan korban élünk, amikor a jót is csak a gonoszság eszközeivel lehet gyakorolni.

Ulain Ferenc után a többi védő mondotta el védőbeszédét, majd az elnök a tárgyalást félbeszakította és folytatását péntek délelőtt negyed tíz órára tűzte ki. Ítélet pénteken délre várható.

Aksenov Iván mechanikus, aki a prágai repülő-katasztrófánál súlyosan megsebesült elmondja a Délbácskának a szerencsétlenség lefolyását

A mechanikus tegnap érkezett Noviszádra — A „Délbácska“ munkatársa meglátogatta Pirosi ut 75. szám alatti lakásán. Oroszországban is repült, ahol háromszor érte baleset, de mindig ép bőrrel menekült — Aksenov szerint a katasztrófaért senkit sem terhel felelősség — Ha kipihenhi fáradalmait, újból visszatér a repülőezred szolgálatába

A prágai repülő-katasztrófánál tudvalevőleg Aksenov Iván mechanikus is súlyosan megsebesült. A mechanikus Jugovics alezredes és Njegovan főhadnagy repülőgépén ült, amikor az összeütközés következtében a gép felborult és maga alá temette utasait. Amíg azonban Jugovics és Njegovan szörnyethaltak, a mechanikus életben maradt és nehéz sebesüléssel került a prágai hadosztály kórházba. A rögtöní orvosi beavatkozás megmentette az életnek a derék mechanikust, aki most a kórházi kezelés után annyira felépült, hogy visszatérhetett Noviszádra családjához.

A „Délbácska“ munkatársa tegnap kiment Aksenov Iván, Pirosi ut 75. szám alatti lakására, ahol éppen családja körében találta a sok szenvedése keresztfülment repülőt. Aksenov Iván hatalmas erőteljes 33 éves fiatalember, aki már hat éve áll a noviszádi repülőezred szolgálatában, ahol ezidőszent mint a mechanikus csoport vezetője teljesít szolgálatot. A kaukázusi Sztavropolban született s mint orosz pilóta részt vett a világháborúban is. Már a háború elején osztották be repülőszolgálatra s azóta nagyjából a török fronton működött, ahol hősiességgel harcolt. Repülőgépe háromszor zuhant le; de mindannyiszor ép bőrrel menekült. Egy alkalommal egy angol pilótával repült a török harcok fölött s a gépet közvetlenül az ellenséges hadállások előtt baleset érte. A pilóta szörnyethalt, de Aksenov ezuttal is megmenekült.

Aksenov még mindig betegeskedik. Bár a prágai orvosok nem akarták utra engedni, nem volt türelme a kórházban maradni. Vágyódott a családjá utána. Most csak egy kívánsága van: pihenni! Olyan gyöngye, hogy reggelként alig tud a lábára állani. A repülőezredtől szabadságot kért s ha megkapja, azonnal hozzálát egészségére helyreállításához.

— Fáradság érzem magamat — mondja munkatársunknak. A katasztrófa óta nem tudok magamhoz térni. Én, aki büszke voltam egészségemre és erős szervezetemre, most teljesen összeroppantam. Pedig már hat éve állok a repülőezred szolgálatában és soha semmiféle baleset nem ért.

— Résztvett-e kérdeztük, a noviszádi szkopljé-noviszádi repülőversenyen?

— Nem, mert legutóbb Tomics őrnagy csoportjához voltam beosztva s az őrnagy betegsége miatt nem vehettem részt a versenyen.

— Oroszországban már több ízben lezuhantam — mondja a mechanikus — s a legnagyobb életveszedelemben forogtam, amikor egy alkalommal a vízbe estem. A gép lenyomott a víz alá s annyira beleakadtam a gép alkatrészeibe, hogy már-már eszméletemet veszítettem, amikor egy utolsó erőfeszítéssel sikerült a víz felszínére jutnom. Csak úgy menekültem a biztos haláltól.

— A prágai turaut alkalmával Jugovics alezredeshez osztottak be. Amikor Noviszádról elindultunk

nem sejtettem, hogy ez lesz a kitűnő Breguet gép halálútja.

Jugovics alezredes az egész uton kitűnő hangulatban volt. Állandóan tréfálkozott velünk s bár parancsnokunk volt, úgy bánt velünk, mint saját gyermekeivel. Njegovan főhadnagy nagyszerűen vezette a gépet. A motor kifogástalanul működött, s Njegovan az utazás alatt többször hangoztatta, hogy ilyen kitűnő kondícióban még sohasem repült.

— Egy ilyen motorral — mondotta — minden vakmerőséget meg lehet kísérelni.

A bratiszlavai repülőtéren azután olyan hajmeresztő produkciót végzett, hogy a nézőknek még a lélegzetük is ellált. Amikor Jugo-

vics alezredes figyelmeztette az ilyen vakmerő virázaok veszélyére, Njegovan így szólt:

Ne féljétek, a motor kitűnően működik, ebből nem lehet baj!

— Mielőtt elindultunk Noviszádról — folytatja Aksenov, utleveleinket hoztuk rendbe. Több országbeli vizumot kellett beszerezni. Először a cseh vizumot kaptuk a következő láttaozással:

Vstupni vizum jednorázove trvale.

Plati po cestu do Republiky

Ceskoslovenske

Majd a lengyelek láttaozták utleveleinket, azután a románok, végül a magyarok. A mechanikus felmutatja utlevelét, amelyet a beográdi magyar követség a következő záradékkal látott el:

Szolgálati láttaozás.

Ervényes egyszeri átutazásra Magyarországon keresztül.

Beograd, szeptember 20. án.

Az ismert konfliktus miatt azonban a magyar követség utólag visszavonta a vizumot és a láttaozás szövegét a következőképpen bélyegezte át:

ÉRVENYTELEN

— Noviszádról egyenként repültünk Magyarországon keresztül. A nagy köd miatt körülbelül 200—300 méternyi távolságban repültünk a föld felett. Eszrevettük, hogy több heiyen a lakosság barátságosan integetett felénk. Összesen 40 percig repültünk Magyarország felett, majd Bratislavába értünk, ahonnan már egy csoportban folytattuk utunkat Prága felé.

Hogyan történt a prágai katasztrófa?

— Amikor a kbeli repülőtéren felsorakoztunk, hogy harmadnap továbbrepüljünk Krakkó felé, Njegovan főhadnagy a pilóta helyét foglalta el, mögötte ült Jugovics alezredes s a gép legvégén pedig én. Közvetlenül előttünk állott a cseh hadigép, amelynek motorja már bugott, de nem indult el. Ebben a pillanatban Njegovan főhadnagy 180 kilométeres kezdősebességgel megindította a gépet. Enn még az indulás előtt felemelkedtem a helyemről és így szóltam Njegovan főhadnagyhoz:

A felelőviteli bíróság helyben hagyta a volt kiszácsi jegyző elsőfoku elítélését

Tegnap tárgyalta a táblán a közokirathamisítással vádolt Korinek József bűnügyét

A noviszádi törvényszék bírósága 1925. március 12-én négy hónapi fogházra ítélte Korinek József volt kiszácsi jegyzőt, akit közokirathamisítással vádoltak. A vád szerint Korinek József négy, a pálinkafőzéshez szükséges bejelentőlapra aláírásokat hamisított. Németh Pál kiszácsi községi bírót pedig bűnpártolással vádolta az ügyészség, mert aláírta és így hitelesítette ezeket a hamisított bejelentőlapokat.

A Korinek-Németh ügyben az 1925. február havában megtartott főtárgyaláson a kihallgatott vádlottak és Várady Kálmán irásszakértő terhelően vallottak Korinek József ellen. Dr. Aradszki Mita védő egy másik irásszakértő kihallgatását kérte. A főtárgyaláson Milutinovics Lyubisa irásszakértőt hallgatta ki a bíróság, aki azt állította, hogy a bejelentőlapokra nem Korinek hamisította az aláírásokat.

Korinek az elsőfoku bíróság ítélete ellen felelőbevitelt és így ügye a felelőviteli bírósághoz került, amely tegnap délelőtt tartotta meg

— Előttünk egy gép, főhadnagy ur! Várjunk még egy pillanatig!

— Tudom — válaszolta Njegovan főhadnagy, de a következő pillanatban a gép már teljes erejéből nekilendült.

— Njegovan főhadnagy most 45 foknyi szög alatt jobb oldalra fordult a géppel, de a következő pillanatban hatalmas ívben felszökött, hogy a cseh gépet átrepülje. Ebben a pillanatban történt a katasztrófa. Még mielőtt az összeütközés megtörtént volna, a gép kabinjának a fenekére bujtam, úgy hogy a fejem nem látszott ki a gépből. Ez volt a szerencsém. Mert ha olyan magasan űltem volna, mint Njegovan és Jugovics, feltétlenül elpusztulok. A gép alkatrészei egyszerűen levágták volna a fejemet, ahogy Kosztrba cseh őrnagynak is leszerte fejét a gép tengelye.

— Arra most nem emlékszem hogy mi történt azután. Csak amikor a kórházban 16 órai eszméletlenség után felébredtem, mondotta az orvos, hogy Jugovics alezredes és Njegovan főhadnagy szörnyethaltak. A cseh gép mechanikusa azonban, aki ugyanugy védekezett, mint én, szintén megmenekült.

— A katasztrófát csupán a szerencsétlen véletlennek tulajdonítom. Njegovan főhadnagy ugyanis feltétlenül átrepülte volna a cseh repülőgépet, ha Kosztrba őrnagy nem ugyanabban a pillanatban emelkedik a levegőbe, amikor Njegovan gépe elérte. Amikor ugyanis elindultunk, a cseh repülőgép még állt s így Njegovan jogosan feltételezhette, hogy nem fog előbb megindulni, viszont a cseh repülőgép nem számított azzal, hogy Njegovan főhadnagy feje fölött fog elrepülni. A szerencsétlenségért tehát tulajdonképpen senkit sem terhel felelősség.

— A kórházban az orvosok csakhamar helyreállították. Amikor behoztak, fejemen és a szememen sebesültem meg, mert a szemüveg szilánkjai behatoltak jobb szemembe, azonkívül egész testemen súlyos ütdedéseket szenvedtem, amelyeknek nyomait még ma sem tudom kihaverni. A gondos ápolás azonban visszaadott az életnek s amikor már olyan erősnek éreztem magamat, hogy utrakelhessek, hazautaztam. Nem akartak engedni, de családomra való hivatkozással mégis elutazhattam.

— S most mi a szándéka? — kérdeztük a derék mechanikust.

— Legelőször összeszedem magamat s azután megint visszamegyek ezredemhez. Repülés nélkül nem tudnék élni, s bár más állást is kaphatnék, a repülés izgalmában találok egyedüli gyönyörűségemet. Ha el is pusztulok, de visszatérek hivatásomhoz.

Amikor elbucszunk, a mechanikus felesége, aki magyar asszony, gyöngéden megsimogatta férje arcát. Szinte látszott rajta, hogy nehezen esett kimondani, ami a szíven fekszik. Szereti és félti az urát, de megnyugszik a sors kifürkészhetetlen akaratában.

a tárgyalást. A tegnapi tárgyaláson a védelem hangsúlyozta, hogy az irásszakértő nem állapította meg bizonyosan, hogy a közokiratokat Korinek hamisította és a bíróság mégis elítélte a volt jegyzőt. Dr. Velicskovics Szvinjarev orvos a tárgyaláson kifejtette, hogy Korinek súlyos beteg volt és az ő kezelése alatt állott. Betegsége olyan természetű volt, hogyha el is követte Korinek a hamisítást, azt csak beszámíthatatlan, exaltált állapotában követhette el. Dr. Aradszki Mita ügyvéd, aki Korinek jegyzőmet látta el, hangsúlyozta, hogy Korinek jegyző ellen valóságos hajsza folytattak és azt akarták, hogy helyére az oltani aljegyző kerüljön.

A felelőviteli bíróság a tegnapi tárgyaláson az elsőfoku bíróság ítéletét helyben hagyta. A főállamügyész az ítéletben megnyugodott, a védelem ezzel szemben enyhítésért felelőbevitelt.

Olvassa a Délbácskát!

A jövedelemadó nem más, mint az adó megadóztatása — mondják a vajdasági komlótermelők

Nyolcezer dinár helyett legfeljebb háromezer dinárban kérik megállapítani katasztrális holdanként a jövedelemadó alapját — A komlótermelők küldöttségileg kérik a pénzügyminisztert az eddigi jövedelmi adó kivételek megsemmisítésére

Az utóbbi hetekben mind többször és többször hangzottak el panaszok a komlótermelők köréből, hogy a jövedelmi adó kivétel túl magas, annyira, hogy a komlótermelők egy része már a termelés beszüntetésének gondolatával kezdett foglalkozni. A komlótermelők ezekkel az adó kivételekkel kapcsolatban egész sereg panaszt nyújtottak be a Vajdasági Komlótermelők Szövetségének igazgatóságához, amely végül is elhatározta, hogy igazgatósági ülésén részletesen foglalkozik a megadóztatásokkal és módot keres arra, hogy a termelők érdekeit ezen a téren is megvédje.

A szövetség igazgatósága tegnap déli előtti ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel, a melyet alaposan megtárgyalt. Az igazgatóság úgy találta, hogyha tekintetbe vesszük az investíciós költségeket, az amortizációt, a megművelés hatalmas költségeit és a manipulációt, úgy bebizonyítható, hogy a jövedelemadó alapját a komlótermelésnél nem lenne szabad katasztrális holdanként háromezer dinárnál fel-

jobb megállapítani. Az igazgatóság ezzel szemben csodálkozással állapította meg, hogy a jövedelemadó alapja sok helyen a nyolcezer dinárt is eléri. Az ilyen magas megadóztatás megmaradása esetén komolyan veszélyeztetné az ország közgazdasági életében oly nagy szerepet játszó komlótermelés előrehaladását. Különösen a jövedelemadónál nem lenne szabad ilyen magas adókulcsot venni alapul, mert az amugyis a legnehezebb adó, mivel magába foglalja mindazokat a jövedelmeket, a melyeket egyszer már megadóztak.

A jövedelemadó tehát nem más, mint az adók megadóztatása.

Az igazgatóság ezért úgy határozott, hogy a legközelebbi időn belül küldöttséget fog megnevezni a pénzügyminiszterhez, akit kérni fog arra, hogy mindazokat a jövedelmi adókat, a melyeket a komlótermelőkre kivetettek, semmisítse meg és olyan adóeljárást rendeljen el, amely a közgazdasági igazságosságnak megfelelő.

Az aszói hamupipőke tragédiás útja a pesztonkaságtól a halhatatlanságig

Egy érdekes kolozsvári visszaemlékezés az elhunyt nagy magyar művésznőre

Jászai Marit, a nagy magyar művésznőt tegnap adták át az anyaföldnek és a magyar színművészet egén eltűnt egy ragyogó, fényes csillag. Csodálatos volt az a pálya pedig, amit ez a csillag futott be, csodálatos és megrázó. Jászai az erdélyi magyar kulturcentrumban Kolozsvárott kezdte meg pályafutását és most a kolozsvári Keleti Újságban olvassuk Gyulai Farkas dr. megható visszaemlékezését, amelyből az alábbiakban közlünk részleteket:

Az ácslegény leánya

Amíg ő Kolozsvárra került, sok szenvedésben volt része. Amit gyermekkoráról nekem írt erről, szinte borzalmas. Aszódon született 1949-ben. Ácsmester leánya, aki hamar árvaságra jutott gonosz mostohához. Rettentő gyermekkor volt, melyet csak egy könyv — egy halhatatlan poéta könyve vigasztalt meg. — Igenis, létezik egy könyv, — írja nekem 1902 szeptember 3-án — mely nagyobb, rendkívüli hatást tett rám első elolvasásánál valamennyi azóta megismert könyvénél: pedig annak 40 esztendeje, hogy azt zongora alá bujva olvastam!

... Egy ilyen könyv lehet még az enyém, mint ez itt, melynek olvasása mellett elfelejttem érezni fagyos kezem, lábam sajgását, a mindennapi veréstől való félelmet, mert csak nappal voltam más keze-lába, este mostohanyám csak ütleggel fogadott és apám szent nála is kegyetlenebb volt. Annak a könyvnek az elolvasása egyetlen szép emléke sanyaru gyermekkoromnak. Megaranyozta, megédesítette „tündérhatalommai” szomorú, árva gyermekéveimet.

Akit nem ismertem, az édesanyám simogató keze lett nekem az a piroskötésű könyv, attól kezdve, hogy elolvastam. Egyetlen örömm. De a szó legtisztább értelmében ám. Vigasztalóm, menedékelem egész gyermekkorom végéig. Ma pedig fehér kötésben pompázik könyvtáramban, ma is olyan drága, olyan szent nekem, mert ma életem fundamentuma, lelki ismeretem tíz parancsolata. Gyermeklelkemnek tündérországa volt, érett eszemnek pedig tündérbazája... Sorait így végzi Kiss József Jehovájából: Üssétek föl és olvassátok odahaza a biblíát, mert nekem Petőfi a biblíám.

Pesztonkából színésznő

A kis növendék leány 1867-ben már megszükkött születéstől a színpad miatt, miután előbb 15 éves koráig egy urfi családnál pesztonka-

volt. Anyja ellenezte a színészetet s a leány Hubai színigazgató társulatához Székesfehérvárra szökött. 1867-ben mint néma szereplő lépett fel először a Peleskei nótáriusban. Molnár György, a kolozsvári színház egykori főrendezője szerződtette a budai színházhoz, majd Kolozsvárra került, hol 1869 április 22-én lépett fel először a Deborah című drámában, Fehérvári Antal társulatánál. Itt 1872-ig működött. Itt fedezte fel nagy talentumát Jókainé. Kolozsvárra, mint már ismert művésznő 1876 től kezdve járt le többször, mint vendég és pedig Jászai Mari néven, egészen az utóbbi évtizedekig.

A budapesti Nemzeti Színháznak 1882. év óta tagja, majd örökös tagja, aki viselte a színháznak a tagok részére adott aranygyűrűjét. 1900-ban egy évig nem volt tagja a színháznak. Érzékeny, komplikált lelkét megbántotta a színház vezetősége s ő a Vigszínházhoz szerződött, honnan mindenkinek, de leginkább a saját szívének örömeire is, visszatért a Nemzetibe.

Jászai Mari művészete

Szerepeiről, játékaról írjunk. Oly hálával és gyönyörűséggel lehetne talán köszönnünk az élvezetet, amit művészete adott, mint ő ír elragadtatva poétájáról. Öserejű, féktelen szenvedélye, megrendítő drámai tüze a színpadon mindenkit elragadott. A régi időkben a Makrancos hölgy volt egyik legjobb szerepe, majd Bánk bánban Melinda s később Gertrud, Lady Mackbettje páratlan. Jászai Rózsit a Cigányban, fiatalabb éveiben. Később pedig a Tolonc züllött, vén asszonyát adta megrendítően. Shakespeare alakításai közt hatalmas volt Margit királyné III. Richardban. Jelenete, midőn megátkozta Gloster Richardot, mint forró haragos vihar dörgött végig a színpadon. 1884-ben adták először Budapesten az Ember tragédiáját. Jászai Éváját az egész ország tapsolta. Kolozsvárt egy évben hétszer lépett föl e szerepében. Antigoneja csodálatos volt és Elektraja művészi esemény. Vele sirt a közönség, mikor Sophokles e remekében Orestes porai felett kesereg. Igaz, Gyulai Pál egy pár kellemetlenséget mondott e szerepéről, — de a közönség, biz az Kolozsvárt is Jászainak adott igazat.

Teméntelen nagy alakítását felsorolni nem is lehet ily hamarosan. Racine Phaedraját klasszikus művészettel játszta. — Párisban ünnepezték volna érte. És a forróvérű renaissance

Eső, Szél, Hideg

esetén már előre kell gondoskodni róla, hogy egyetlen házban se hiányozzék a

DIANA

sós borszesz

amely massage, bedörzsölés stb.-hez nélkülözhetetlen.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

Jugopharmacia d. d.
Diana-osztály

Zagreb, Jukićeva ulica 12.

Vojvodinaí főlérakat:

KORODY & Co NOVISAD.

alakok. Borgia Lucreciája, Hugó Viktor e divatból soha ki nem jövő izgalmas drámájában. Igaz, hogy Jászai szerepeit annyira átérzte, oly szenvedések és izgalmak közt is játszta, hogy Kolozsvárt egyik vendégszereplésén, midőn ismét Borgia Lucreciáját játszta, egyik nagy művész egyszer itt kísérletező népszerű, de a színpadon báb feleségét, aki az ő jelenését zavarta, a színpad mögött megrázta.

Nekem egyénileg két szerepe mindvégig feledhetetlen. Mindkettőben Kolozsvárt láttam. Hannele, Hauptmann Gerhard drámájában az elkínzott martír kisleány előtt megjelenik meghalt édesanyja. Oh, amint a halott anya gyermekéhez szólt valami fojtott csukló hangon, így bucsuzott el tőlünk, éppen így haldoklásában anyánk. A realizmusnak oly tökéletessége, amelyet a világ egypár legnagyobb más művészasszonyától sem láttam. És Grillparzer Medájában, amikor mint haragos földfeletti tünény távozott méltóságteljesen a színpadról, — azt hittem a dráma muzsája elevenedett meg előttünk.

Mint író is eredeti, őszinte. Írásaiban is a színészet ideális rendeltetését és tisztességét védi, amiért nem egyszer kikel lángoló szenvedéllyel a színpadon. Óriási sikerei voltak, mint szavalóművésznőnek is. Nagy szeretettel szavalt Kiss József költeményeiből. Jehovát közülni fenomenális hatással tudta előadni.

Théâtre paré címmel maga beszél el, hogy egy ízben szobalánya kedvéért a ház összes cselédjei előtt saját lakásán Simon Juditot adta elő. „Az egész meghívott közönség sirt s végre magam sem birtam tovább erővel és a Judit utolsó beszédét természetes, igazi zokogással jajgattam el. Soha sem én, sem más nem fogja többé Simon Juditot így szavalni, mint én itt ezen a délutánon, mert ilyen alkalom egyszer kerül egy művész életében.”

Jászai Mari temetése

Jászai Marit tegnap délután három órakeremették. A Blaha Lujza-téren katalokot emeltek s a színház épületét és a szomszédos házakat gyászdrapériával vonták be. A gyászszertartás három óraker kezdődött és Madarász István plébános végezte. A kormány nevében Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, a főváros részéről Ripka Ferenc főpolgármester, a Kisfaludi Társaság nevében Szász Károly, a Petőfi Társaság nevében Ferenczy Zoltán, a Színigazgatók Szövetsége nevében dr. Bárdos Artur, a Budapesti Színészek Szövetsége nevében Góth Sándor, az Országos Színészegyesület nevében Géczy István, a Nemzeti Színház igazgatósága nevében Hevesi Sándor, a pályatársak részéről Gál Gyula, szülőfaluja, Aszár község részéről pedig dr. Komáromi Károly bucsuztatta a Nagyasszonyt.

A temetésen körülbelül 200.000 ember vett részt. Az óriási tömeg részvétele miatt a rendőrség elzárta az összes utvonatokat, amelyen a temetési menet a temetőbe vonult.

1926. Október 8. Péntek

Római katolikus: *Brigitta*. Protestáns: *Etelka*. Görög keleti: (*Szep 24.*) *Eufrozina*. A Nap kel reggel 6 óra 7 perckor, nyugszik 17 óra 27 perckor. A Hold kel 7 óra 20 perckor, nyugszik 18 óra 31 perckor. Nemzeti Színház: Marica grófnő. Apolló mozi: Sztrogoff Mihály, a cár futárja. Odeon: Rongyosok.

Időjárás: (A petrovaradlni katonai meteorológiai állomás jelentése) Állandó jellegű időjárás. A szelek gyengék maradnak, derült idő, köddel északnyugaton. A hőmérséklet éjjeli lehülés mellett emelkedik, kivéve a tengerpartot, ahol az időjárás hűvösebb.

Időjóslás: Csendes, derült idő. Hőmérséklet 8—30 fokig.

— **Nincs még döntés a magyar belügyminiszter lemondása ügyében.** Budapestről jelentik: Adám Lajos egyetemi tanár holnap Kolozsvárra utazik és megvizsgálja a beteg Rakovszky belügyminisztert. A Rakovszky család Adám tanár véleményétől teszi függővé, hogy a belügyminisztert már szombaton Budapestre szállítják-e. Arra a hírre vonatkozólag, hogy a miniszterelnök levélben értesítette a belügyminisztert, hogy lemondását nem fogadja el, illetékes helyen kijelentették, hogy a kérdéses ügyben intézkedés még nem történt.

— **A „Fruskagora“ turistaegyesület vasárnapi kirándulása.** A „Fruskagora“ turistaegyesület vasárnap, október 10-én több kirándulást rendez a Fruskagorára. Az első csoport szombaton délután 3 órakor indul a „Kassija Miletics“ hajóval Kamenicára. Csoportvezető Csirics Kamenko mérnök. A csoport a Venácon vagy a Zmajevácon éjjelez. Az éjjelezést engedély az egyesület irodájában, (Putnik Kralja Aleksandra 20.) szerezhető be. Takaró kötelező. A második csoport vasárnap reggel 4 óra 50 perckor indul Ban Jelena vezetésével. A többi csoportok fél 7, 8 és 9 órakor indulnak hajóval. Minden hajójáráshoz autóbuszok Kamenica—Paragovó és az irigi Venác között. Az autóbusz a katolikus templomtól indul.

— **A Népszövetség is tanulmányozza a kivándorlások ügyét.** Genfből jelentik: A szociológiai kutatások tanácsa külön bizottságot küldött ki, a kivándorlások ügyének tanulmányozására. Két hónap alatt sikerült mintegy hetven országból a hatóságok támogatásával kimerítő anyagot szerezni. A vizgálatról szóló jelentést a jövő hét elején teszik közzé. A munkaügyi hivatal ennek a munkának elvégzésével egy magyar hivatalnokot, dr. Ferenczy Zsigmondot bízta meg.

— **Szörme vásárlása előtt tekintse meg „SILESIA“ gyári lerakatát,** Novi Sad, Pašičeva ul. 21. Legkedvezőbb árak.

— **A rablók kifosztottak egy jeruzsálemi falut.** Londonból jelentik: A Daily Expressnek jelentik Jeruzsálemből, hogy ötezer rabló megtámadta a transzjordániai Mudavará. A rablók kifosztották a falut és a lakosság közül száz embert felkoncoltak.

— **Bankjegyhamisító társaságot lepletek le Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A besszarábiai Soroca községben, a hatóságok bankjegyhamisító szövetkezetnek jöttek nyomára. A gyanúsítottak lakásán tartott házkutatás alkalmával bankjegyhamisításhoz szükséges gépeket, azonkívül jólsikerült ötszáz leies hamisítványokat is találtak.

— **Enyhül a hannoveri tifusz járvány.** Hannoverből jelentik: Szerdán reggel a kórházakból tizenhét személyt bocsátottak el gyógyultan, öt beteg meghalt. Az új megbetegedések száma tizenkettő. A tifuszbetegség és tifuszgyanúsak száma, csütörtök délelőtt 1644, a halottak száma 193.

A noviszádi kerületi postaigazgató megállapítja, mennyi aprópénzt kötelesek elfogadni a postán

Sárics Iván igazgató nyilatkozik a „Délbácskának“ az aprópénz kötelező elfogadásáról és egyéb aktuális kérdésekről

Az utóbbi időben számos panasz hangzott el a közönség körében, hogy a noviszádi postahivatal visszautasítja a felektől beszolgáltatott aprópénzt s a pénzeladás alkalmával egyáltalában nem hajlandó ércpénzküldeményeket elfogadni. Megtörtént, hogy egyes felek még a legcsekélyebb pénzküldeményekkel sem tudták kiegészíteni pénzküldeményeiket, mert a postánál szolgálatot teljesítő tisztviselő nem volt hajlandó „bajlódni“ az aprópénzzel.

Felkerestük tegnap Sárics Iván noviszádi kerületi postaigazgatót, aki a legnagyobb meglepetéssel értesült a közönség panaszáról s az aprópénz kötelező elfogadásáról a következőket mondotta munkatársainknak:

— Az aprópénz kötelező elfogadását egy miniszteri rendelet szabályozza. A rendelet értelmében minden postahival minden egyes alkalommal a következő összegekig köteles elfogadni aprópénzt:

Két dináros ércpénzt 100 dinár értékig, egy dináros érc- és papírpénzt 50 dinár, egy dináron aluli ércpénzt 10 és legkisebb értékű aprópénzt 1 dinár értékig.

Ez a rendelet azonban csak arra az esetre vonatkozik, ha a felek nem tekercsben adják fel a pénzt, hanem csomagolatlanul.

Tekercsbe csomagolt aprópénzt bármilyen összegben kötelesek elfogadni a postahivatalok.

Természetes azonban, hogy a csomagolt aprópénzt a tekercsben az illető kereskedő, vagy iparvállalat bélyegzőjével és aláírásával kell ellátni. Ez esetben a csomagolt aprópénzt ugyanolyan elbánásban részesítik, mint a bankjegyeket.

— A miniszterium éppen a közönség érdekében állapította meg a legmaximálisabb mennyiséget az aprópénz kötelező elfogadása tekintetében. A közönség bizonyára nem jó szemmel nézné, ha a tisztviselő a fél által be-

szolgáltatott aprópénzt hosszabb ideig számolgatná és szortírozná s a többieknek addig várakozni kellene.

— A közönség érdeke, ha a tisztviselő mielőbb elintézheti ügyeit, az aprópénz szortírozása pedig rendszerint hosszabb időt vesz igénybe. Amíg az egyik fél az ablakfülkénél van elfoglalva, a közönség másik fele amúgy is türelmetlenkedik. Most már elképzelhető, mi történe akkor, ha valaki egy kosár aprópénzzel állítana be a postára s a tisztviselő körülbelül fél órán át nem tenne mást, mint csak az aprópénzt olvasná.

— A miniszterium tehát igen helyesen állapította meg az aprópénz maximális mennyiségét, amely a postára nézve kötelező. Többet semmiesetre sem vagyunk kötelesek elfogadni, de nem kötelesek elfogadni többet a közönség sem.

A postaigazgató azután részletesen nyilatkozott az aktuális kérdésekről. Az automata telefonközpontra vonatkozólag kijelentette, hogy mindazok a híresztelések, mintha a telefonközpont csak január 1-én kezdené meg működését, nem helytállóak, annál kevésbé, mert az ugynevezett alközpontok már utban vannak s már a legközelebbi napokban érkeznek Noviszádra. A német gyár kötelezettséget vállalt arra vonatkozólag, hogy az alközpontokat azonnal felszerelteti. Mi sem áll utjában tehát annak, hogy a telefonközpontot esetleg már a jövő hónap folyamán üzembe helyezzék.

— Ami a postaépület renoválását illeti, valószínű, hogy az építkezés csak a jövő tavasszal készül el véglegesen. A mostani vállalkozó a hitelnehézségek miatt csak későn kapta meg a munkálatokat s a téli időnyben nem fejezheti be az építkezést. Több mint valószínű azonban, hogy a postaigazgatóság már a nyári hónapokban beköltözhét új helyiségeibe. A hitelt már megszavazták s így további nehézségek már nem léphetnek fel.

— **Komlórudak árverése.** A vajdasági komlótermelő szövetségének igazgatósága figyelmezteti tagjait, hogy október 14-én Suboticán az erdőigazgatóság árverést fog tartani, amelyen tízezer darab akácfa rudat fog eladni a komlótermelés céljaira. A rudak magassága 7 méter, átmérőjük 12—18 cm. Mindazok, akik ezen árverésen részt akarnak venni, írásbeli ajánlatukat legkésőbb október 14-ig nyújtják be a suboticiai erdőigazgatóságnál. Az ajánlatokat köbméterekben kell megjelölni.

— **A hadsereg megsértése miatt bírói eljárást indítanak egy párisi kommunista újságíró ellen.** Párisból jelentik: Painleve hadügyminiszter felbatalmazást adott a bíróságnak, hogy büntető eljárást indítson a kommunista Humanité ellen, a hadsereg megsértése miatt. A francia törvénykönyv súlyos büntetéssel sújtja a hadsereg elleni anarchista üzeneteket.

— **Külföldi kölcsönnel szánják a belga frankot.** Brüsszelből jelentik: A belga nemzeti bank megállapodást kötött az angol bankkal, a Föderal Reserve, valamint a hollandi és svajci jegy kibocsátó bankkal. A megállapodás értelmében, az illető bankok támogatást biztosítanak számára, mihelyt a belga kormány elhatározta, hogy a belga valutát külföldi kölcsön segítségével szánja.

— **Az indiai Karachiban földrengés pusztított.** Londonból jelentik: A tegnapi esti földrengés, amelyet Európa valamennyi obszervatóriumában észleltek, Nyugatindiót rázkódtatta meg. A ma reggel érkezett jelentések szerint, a földrengés központja Karachiban volt. A földrengések teljes négy óra hosszat tartottak és több falut elpusztítottak. A földrengésnek állítólag sok emberélet is esett áldozatul.

— **Robbanás egy német bányában.** Berlinből jelentik: Az egyik leisingeni tárnában robbanás történt. Egy bányász meghalt, egy súlyosan, többen könnyebben megsebesültek.

— **Németországban egész hajóraj foglalkozik szeszcsempészéssel.** Berlinből jelentik: A danzigi kikötőben nagymennyiségű szeszt csempésztek partra, a vámhatóságok kijátszásával. A szeszcsempészeket Berlinben már a múlt héten letartóztatták. A nyomozás felderítette a szeszcsempész hajók jegyzékét és azok közül többet már le is foglaltak. A csempészvezérhajót, a Pelikánt, azonban csak tegnap este sikerült elfogni. A hajó kapitányát letartóztatták és a hajón rengeteg csempészárut foglaltak le. Megtalálták a jegyzékét is, amelyeknek a csempészek állandó szállítói voltak. Ezekben az üzletekben még az éjszaka folyamán házkutatást tartottak és a cégtulajdonosokat előállították a rendőrségen.

— **A noviszadi kazánfelügyelőség új helyiségbe költözött.** A noviszadi kazánfelügyelőség a napokban átköltözött a Njeguseva utcából a Sokolska utca 3 szám 1. emeletre és megkezdte működését.

— **Charlston töltött bonbon a legjobb!!!**

— **Sovány zsákmány.** Riesz Jakab noviszádi órásmester, Magyar ucca 20 sz. lakásába egy ismeretlen tettes a földszinti ablakon keresztül bemászott és két női alsónadrágot és egy félig kész női ruhát ellopott. A kár százötven dinár. A rendőrség nyomozza az alsónadrágot betörőt.

— **A has teltsége,** szívtáji fájdalmak és az emésztési nehézségek a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértőlulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a **Ferenc József** vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kielégítő eredményeket érnek el. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Egyhónapi fogház a menyasszony ujjáért.** Budapestről jelentik: Ujfalussy István soroksárpéteri gyárimunkástól elhidegült a menyasszonya Bende Julia és a vőlegény hiába könyörgött, nem volt hajlandó vele megesküdni. Egy este a szerelmes Ujfalussy bezörgött Bendékéhez, mire a leány bátyja, Bende Döme ment ki. A szóváltás verekedéssé fajult közöttük. Bende erősen szorongatta Ujfalussyt, aki védekezésül Bende orrába akart harapni. Közben kijött Bende Julia és elkapta Ujfalussy fejét. A legény izgatottságában menyasszonya jobb kezének mutatóujjából harapott le egy darabot. Ezért Ujfalussy a bíróság elé került, ahol hiába magyarázta úgy a dolgot, hogy a leány a torkába dugta a mutatóujját és önkénytelenül harapta le annak egy részét, a bíróság a harapós vőlegényt egyhónapi fogházra ítélte. A tábla az ítéletet helybenhagyta.

— **Betörési kísérlet.** Schossberger Jenő noviszádi kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Vojvodjanska uccai házába ismeretlen tettes betörést kísérelt meg. A betörő tegnap éjjel bemászott a fürdőszoba ablakán és be akart hatolni a szobába, de Schossberger felesége figyelmes lett a zajra, lámpát gyújtott és lármát csapott, amitől a betörő megijedt és futásnak eredt. A rendőrség nyomozást indított a vakmerő betörő után.

— **Kerékpártolvaj a városháza előtt.** Pesenjánszki Dragutin, Magyar ucca 53. szám alatt lakó gimnázista tegnap délelőtt kerékpárjával a városházára jött, ahol ügyes-bajos dolgait akarta elintézni. A kerékpárt a városháza előtt hagyta s mire visszatért, a biciklinek már csak a hült helyét találta. Miután valószínű, hogy a kerékpár nem önszántából, hanem külső behatás folytán oltott kereket, a rendőrség keresi a biciklitolvajt.

— **Rendőrőrmester a bíróság előtt.** Kuzman Popov gyurgyevói rendőrőrmestert azzal vádozták az ügyészség, hogy az idei év januárjában a gyurgyevói polgároktól 3700 dinárban jogosulatlanul kutyadót szedett be. A bíróság tegnapi tárgyalásán a rendőrőrmestert husz napi fogházra ítélte. A vádlott az ítéletben megnyugodott, az államügyész felebbezést jelentett be.

— **Hatóságsértő földműves.** Kozarev Ranko pirosi földműves 1922. június hetedikén a pirosi községében súlyosan megsértette a hivatalos munkáját végző Keller Márton jegyzőt, aki feljelentést tett a földműves ellen. A noviszádi bíróság tegnap délelőttre írta ki ebben az ügyben a tárgyalást, mivel azonban a tanuk nem jelentek meg, azt bizonytalan időre elhalasztották.

— **Mikor az albiró haragszik.** Csarnádi Pál plavnei földművest azzal vádozták az államügyész, hogy az idén tavasszal, meg nem állapítható napon haragjában nyilvánosan megsértette a hatóságokat és ezért hatóságelleni kihágást követett el. A noviszádi törvényszék tegnap megtartott tárgyalásán a haragos albirót negyvenöt napi elzárásra és 1800 dinár pénzbüntetésre ítélte.

— **Conan Doyle Budapesten.** Budapestről jelentik: A magyar spiritiszták a közeljövőben nagygyűlést tartanak. A gyűlésen Conan Doyle, a híres angol regényíró is résztvesz.

SPORT

Három noviszadi csapat küzd vasárnap a bajnokságért.

A bajnoki küzdelmek teljes erővel folynak és október 10-én egyik legjelentősebb állomásukhoz érkeznek. A második forduló küzdelmei után természetesen még távolról sem lehet a bajnokság végső eredményére következtetni, annyi azonban máris kétségtelen, hogy a vasárnapi mérkőzések eredménye óriási mértékben befolyásolja a bajnokság végleges sorsának kialakulását.

Mert a holnaputáni bajnoki küzdelmek komoly ellenfelek, komoly küzdelme lesz. Noviszadi futballsportjának vasárnapi szenzációja az OSKV—Radnicski találkozója. Az OSKV vasárnap váratlan vereséget szenvedett a sabácsi Macsvától és sok függ attól, hogy ez a vereség

Fényes műsor az ODEON-ban! — E hó 8—9—10-én be lesz mutatva

RONGYOSOK

a mindenféle óriási sikert elért vigjáték 7 felvonásban. — Irta: Zilahy Lajos.
Főszereplők: Bajor Gizi — Csontos Gyula. — Rendes helyarak!

Tizenkét évi fegyházat kapott apa és fia, akik a vitás megye miatt kilenc lövéssel megölték a szomszédjukat

A noviszádi felebbviteli törvényszék helyben hagyta az elsőfoku bíróság ítéletét — Három ügyvéd védte hasztalanul a vádlottakat

Tipikus parasztpört tárgyalást tegnap délelőtt a noviszádi felebbviteli bíróság. Két család közt tört ki áldatlan viszálykodás a szomszédos kertek meggyéje miatt és ez a viszálykodás éveket húzódott, még végre is emberhalál lett a vége.

A tragédia Pribicevó bánati községben történt az idei év március hetedikén délelőtt. A Kóza- és Lepadát-családok már évek óta viszálykodtak szomszédos kertjeik határmeggyéje miatt és hol az egyik, hol a másik szomszéd szántott el egymás kertjéből.

Lepadát György az idei tavasszal egyik szép márciusi reggel ásóval és kapával ment ki a kertbe, hogy „rendbehozza” a meggyét, Kevéssel utóbb szintén a kertbe ment Kóza Koszta és fia, János, akik meglátva Lepadátot, kérdőre vonták, hogy miért megy át az ő területükre. Szó szót követett, a veszekedés egyre hevesebb lett és azzal végződött, hogy **a két Kóza revolvert rántott és kilenc lövéssel meggyilkolták Lepadát Mátyást.**

Kózsák, a szemtanuk szerint, még a halott Lepadátba is belelőttek és csak azután

hagyták ott a vérbeborult holttestet, mikor meggyőződtek róla, hogy szomszédjuk többet nem mozdul.

A belacrkvai törvényszék a múlt hónapban megtartott tárgyalásán számos tanu kihallgatása után apát és fiát egyenként 12 évi fegyházra ítélte. A vádlottak az ítélet ellen felebbeztek és így ügyük a noviszádi felebbviteli bírósághoz került, amely tegnap tartotta meg tárgyalását. A vádlottak a tegnapi tárgyaláson azzal védekeztek, hogy a gyilkosságot az idősebbik Kóza egyedül követte el, aki csak akkor ragadott revolvert, mikor Lepadát a kapával rátámadt és így a gyilkosságot tulajdonképpen önvédelemből követte el.

A tegnapi tárgyaláson a vádlottakat dr. Miletics és dr. Milunov belacrkvai és dr. Szekulics Milán noviszádi ügyvédek védtek, akik a bizonyítás kiegészítését kérték. A bíróság azonban nem adott helyet annak a kérelemnek és hosszabb tanácskozás után helybenhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét.

Az ügyész súlyosbításért, a vádlottak pedig enyhítésért felebbeztek az ítélet elten.

TÖZSDE

Október 7	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	914.50	—	—	177.—
Zürich	—	10.94	1094.25	1932.—
Newyork	517.5/8	56.48	56.49	—
London	2512.25	274.75	274.80	485.18
Páris	1485.—	161.—	166.—	287.—
Milano	19.88	216.—	216.25	382.50
Prága	15.32	167.75	168.15	—
Berlin	—	13.48	13.48	—
Budapest	72.55	795.—	793.25	—
Brüsszel	1442.50	—	—	277.—
Bécs	73.—	795.—	799.50	—
Bukarest	276.—	29.—	—	—
Amsterdam	—	—	—	40.01
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szalóniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicago terménytőzsde

1926 október 7, 20 óra

Buza	Tengeri
Szeptember	Szeptember
December 137.50	December 79.75
Május 142.75	Május 86.50

Irányzat: buza állandó, tengeri csendes (AVALA)

Noviszadi terménytőzsde

1926 október 7. (Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai szokvány d. k. kötés 265 (300 mm), bácskai 75 kg-os 2 százalék d. k. kötés 262.50 (150 mm). Zab, boszniai Indjija paritás d. k. kötés 137.50 (700 mm). Tengeri, bácskai uj, III-IV. Tisza r. k. kötés 146 (100 mm). Buzaliszt, bácskai nullás g. d. k. kötés 430 (100 mm), bácskai nullás g. X. vevő válogatja d. k. kötés 425 (300 mm), bácskai 4. számú kenyérliszt d. k. kötés 335 (200 mm). Buzakorpa bácskai goromba, jutazsákban d. k. kötés 120 (600 mm). Disznószőr hordókban kötés 1820 (12 mm). Irányzat: változatlan.

Kellermann regénye:

Schellenberg Testvérek

Conrad Veidt világfilmje jön az APOLLÓ-ba!

MOZI

Az Apolló mozi jövő heti műsora csupa sláger. Az „Apolló” mozi, amely a „Sztrogoff Mihály” előadásával páratlan kaszsiszassikert ért el, úgy hogy a bemutató előadás előtt több mint ezer ember távozott el jegyhiány miatt, a jövő héten újabb szenzációkkal kedveskedik a közönségnek. Ezúttal a világ két legjobb komikus lép fel, Buster Keaton a „Hős tengerész” és Harold Lloyd a „Házassági háromszög” című filmekben. A rendkívül kacagtató darabok egymás után kerülnek színre. Október 11—12-ig előadják a Buster filmet, október 13—14-ig pedig Harold Lloyd nagyszerű produkcióját. Az utána következő sláger pedig Kellermann világhírű regénye a „Schellenberg Testvérek”, amelyben Conrad Veidt a Schellenberg testvérek kettős szerepét játssza.

Az Odeon mozi mai attrakciója Fodor Miklós „Rongyosok” című filmje, amelyben Csontos Gyula és Bajor Gizi játsszák a főszerepeket. A rendkívül mulatságos film egy vén komédiás és leánya Tili vándorúja körül fogor, amely tele van kacagtató részletekkel. A darab három napon át kerül előadásra.

Rablóvilág Romániában

Bukarestből jelentik: Románia bűnügyi krónikájában mind sűrűbben fordultak elő olyan esetek, amikor csendőrházba öltözött rablók fosztogatták ki az országutakon utazókat, sőt többiben gyilkosságot is követtek el. A nyomozhatóságok az utóbbi napokban nyolc embert fogtak el és szállítottak be a kolozsvári szigancára, akik ellen alapos a gyanu, hogy részesek ezekben a bűncselekményekben. A főcinkos Szabó János dicsőszentmártoni gypmester. Ő volt az értelem szerzője az Erdélyben működő rablóbandák működésének és a csendőrház banditák az ő irányítása szerint dolgoztak. Szabóra úgy terelődött rá a gyanu, hogy a csendőrségnek feltűnt, milyen jómódban él a gypmester. Házkutatást tartottak nála és ez alkalommal hatvanhét ezer lei készpénzt, két véres csendőregyenruhát és egy puskát találtak nála. Letartóztatták még Sztójka László lókupecet, Moldován Vaszilj és Moldován János orgazdákat, ugyancsak Furu Jánost, aki utlevél nélkül szökött át a magyar határon és a határszéli rablóbandáknak volt a főnöke. A kézrekerült rablók, az erdélyi származású, de az ókirályságban működő Veres Jóska vezérlete alatt dolgoztak. Veres Galacban a közelmúltban két idősebb gazdag angol leányt gyilkolt meg, a rendőrség azonban a mai napig sem tudott a nyomára akadni.

— **Fekete Lajosnak októberben megjelenő könyve** nagyszerű dokumentuma lesz az alig pár éves vajdasági magyar irodalom életképességének. És éppen ezért minden magyarul gondolkodó embernek erkölcsi kötelessége a magyar írást és szellemet ilyen csekély áldozat árán egy lépéssel tovább vinni. *S mert a könyv valósággal ajándéka lesz a magyar szepgondolatnak, mindenki kezében ott legyen!* — Vidékre utánvételt és portóköltséggel együtt mindössze 26 dinár, míg Noviszádon 20 dinárért már most megrendelhető a **Délbácska** kiadóhivatalában. — Vidéki megrendeléseket ugyancsak a kiadóhivatal eszközöl s a megrendelések közönséges levelezőlapon történhetnek.

A DUNA VIZÁLLASA

Október 1-én reggel	—	—	—	166
Október 2-án	—	—	—	198
Október 3-án	—	—	—	214
Október 4-én	—	—	—	220
Október 5-én	—	—	—	219
Október 6-án	—	—	—	217
Október 7-én	—	—	—	215

A szerkesztésért és kiadásért ideiglenesen felel
ANDRÉE DEZSÓ

APRÓ HIRDETÉSEK

ALLÁST KERES

27 ÉVES, 30.000 dinár értékű ingatlannal bíró r. k. nős, gyermektelen, katonaviselt, fedhetlen előéletű kőműves, azonnali belépésre raktárnoki, irodaszolgái vagy házmeisteri állást keres. Közvetítők kizárva. Cim: Rechorsch János kőműves, Kozarac, via Čeminac.
1268—1—4

ELADÁS

ELKÖLTÖZÉS miatt rögtön eladó egy modern komplett hálószoba, előszoba és konyhabutorok. Dr. Holsteiné, Novi Vrba Kanális ucca 477. Grossmann-ház.
1260-1-4

FÉRFI Singer-varrógép olcsón eladó Bana Jelašića (Mikes Kelemen) u. 6.

HIRDETÉSEK

Gelb elektromos vállalat

áthelyezte

irodáját és műhelyét Jevrejska ul. 11. sz. alá.
1241—1—6

Egy jó házból való fiu

tanoncnak

azonnal felvétetik.

Lehrer, mészáros és hentes Lövdöde, Futaki ut

Hirdessen a

Délbácskában!

VASUTI MENETREND

Érvényes 1926. október hó 1-től.

I. Subotica—Novisad—Starapazova—Beograd.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Subotica-ról	Erkezik Novi-sadról	Indul Novi-sadról	Erkezik Indjijára	Erkezik St. Pazovára	Erkezik Beogradba
Szem.	211	0.25	3.15	3.40	4.56	5.11	6.45
Gyors	201	4.48	6.40	6.52	7.59	8.11	9.10
Szem.	213	8.20	11.10	11.30	12.39	12.50	14.25
Szem.	215	13.45	16.35	16.55	18.09	18.21	19.35
Gyors	203	15.55	18.00	18.12	19.19	19.31	20.40
Szem.	221	18.35	21.54	—	—	—	—
Vegy.	231	—	—	23.50	1.30	1.44	3.50

III. Novisad—Stari Becej—Senta—Horgos.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novi-sadról	Erkezik St. Becejre	Indul St. Becejről	Erkezik Senta	Indul Senta-ról	Erkezik Horgosra
Szem.	8112	3.20	5.45	—	—	—	—
"	8116	16.56	19.35	20.01	21.22	—	—
"	8120	—	—	3.15	4.35	4.53	6.04
"	8114	—	—	14.00	15.12	15.30	16.50

V. Novisad—Odzsaci—Sombor.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Novi-sadról	Erkezik Odzsacira	Indul Odzsaciról	Erkezik Odzsacira	Indul Odzsaciról	Erkezik Somborba
Szem.	8212	3.45	4.50	5.00	5.57	6.05	7.15
"	8222	13.50	15.00	—	—	—	—
"	8214	16.50	17.59	18.04	19.05	19.26	20.40

VII. Novisad—Titel.

Vonatnem	Vonatszám	Indul Novisadról	Erkezik Titelre
Személy	8018	18.10	20.22
"	8014	6.50	8.55

IX.

Crnobrd-Sekic-Kula-Gajdobra-Novapalanka

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Crnobrd-Sekic-ről	Erkezik Kulára	Indul Gajdobra-rára	Erkezik Palánkára
Személy	8511	4.00	4.29	6.56	7.35
Vegy.	8531	—	—	15.25	16.05
Személy	8521	—	—	18.05	18.42
"	8013	17.00	17.29	20.36	21.15
"	8523	—	—	23.15	23.52

Ritka alkalom!

Rendkívül olcsón eladó egy motorcsónak 24 lóerős, majdnem új, 4 cilindrerrel, „Opel” márkájú, 10 személy szállításra alkalmas. Bővebbet **Novisadon, Kiszácsi utca 20. szám alatt.**
1264—1

HIRDETÉSEKET

felvesz a

DELBÁCSKA

kiadóhivatala, Trg Oslobodjenja 3. Wagner-palota.

NAGYFEJŐ KÉZIMUNKA ÜZLETE

NOVISAD, JEVREJSKA U. 9. SZ.

Előnyomda. Kézi és géphímző terem. Gomb-áthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr, miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérmű és a legdivatosabb ruhaminták előnyomtatása és himzése, kézi és gépszur tüllhimzés, endlítés, diszpárna montirozás és **perza szőnyeg** nyírása (stuccolás.) Sport zászlók készítése. Teljes keletgyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék **kézi klópl csipkékben** és kézimunka kellékekben.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

II. Beograd—Starapazova—Novisad—Subotica

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Beogradból	Erkezik St. Pazovára	Erkezik Indjijára	Erkezik Novi-sadról	Indul Novi-sadról	Erkezik Subotica-ra
Szem.	212	5.00	6.12	6.30	7.35	8.15	11.10
Gyors	202	9.15	10.05	10.21	11.15	11.28	13.30
Szem.	214	13.30	14.43	15.08	16.15	16.40	19.40
Gyors	204	19.50	20.46	21.00	21.47	21.55	23.41
Szem.	216	21.10	22.21	22.40	23.45	0.10	3.20
Vegy.	232	12.35	14.17	15.30	16.45	—	—
Szem.	220	—	—	—	—	3.50	7.10

IV. Horgos—Senta—Stari Becej—Novisad.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Horgos-ról	Erkezik Senta-ra	Indul Senta-ról	Erkezik St. Becejre	Indul St. Becejről	Erkezik Novi-sadról
Szem.	8111	—	—	1.50	3.10	3.40	6.25
"	8113	6.05	7.20	7.40	—	—	—
"	8115	—	—	12.20	13.32	13.55	16.25
"	8117	15.30	16.46	17.45	19.05	—	—

VI. Sombor—Odzsaci—Novisad.

Vonat-nem	Vonat-szám	Indul Sombor-ból	Erkezik Odzsacira	Indul Odzsaciról	Erkezik Gajdobra-rára	Indul Gajdobra-ról	Erkezik Novi-sadról
Szem.	8211	2.20	3.29	3.45	4.45	5.10	6.20
"	8221	—	—	—	—	7.01	8.05
"	8213	13.00	14.09	14.12	15.09	15.13	16.20

VIII. Titel—Novisad.

Vonatnem	Vonatszám	Indul Titelről	Erkezik Novisadra
Személy	8211	3.55	5.45
"	8115	13.49	15.40

X.

Novapalanka-Gajdobra-Kula-Crnobrd-Sekic

Vonat-nem	Vonat-nem	Indul Novapalankáról	Erkezik Gajdobra-rára	Erkezik Kulára	Erkezik Crnobrd-Sekicre
Személy	8512	2.15	2.54	4.24	5.20
"	8521	5.55	6.35	—	—
"	8514	14.10	14.50	17.00	18.00
Vegy.	8532	17.10	17.50	—	—
"	8534	19.40	20.20	—	—